

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: PER SMED.

Citation: Aakjær, Jeppe: "PER SMED.", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1908-1918. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. 61. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer02val-shoot-workid67049/facsimile.pdf>
(tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Digte 1908-1918. - 1918

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Men Smilet spiller om hans Mund
i fast og munter Skjæmt,
hans Mærk er frisk, hans Sjæl er sund,
dens Streng er ej forstemt.
Hans Haab er lyst som Suset
i Sommerskovens Trær,
og Orm i Kjærnehuset
du fandt vist aldrig der.

Ja, Hyttens Mand i allen Land
skal rette Ryggen op
og holde mod Forsagthed Stand
og gaa i sluttet Trop;
da skal din Kvinde møttes,
dit Barn faa buttet Kind,
de fave Døre lettes
og Lyset strømme ind.

Naar Spaden atter hviler glad
i arbejdsvante Haand
forvandles til en Perlerad
hvert rustent Slavebaand;
da skal hver Taare tørre,
der randt i Armod's Gys;
da bliver Jorden større,
og Rummet fuldt af Lys.

Juli 1910.

PER SMED.

NAAR Grisen den skal slagtes,
saa henter vi Per Smed,
fordi han er saa munter
og bor her lige ved.
Han ta'r saa høje Dramme,
dertil en mægtig Skraa;
men Grisen bliver kværket,
det kan du bande paa!

Før Hanen søvngt blinker
mod Dagens første Skjær,
da glimter Smedens Lygte
i Grisens blanke Svær.
Og Grisen maaler Ka'len:
„Er noget galt i Vej'n?“
Og selve Grisehalen
staar som et Spørgsmaalstegn.

Men ind i Bøvten skræver
nu Smedens krumme Bøn,
mens Grisens Børster hæver
sig bange én for én.
I Nødset ud den trilles
til Hyl og Ildes Sang;
ej Degn kan synge værre
ved Konekirkegang.

Med Nattedryp i Skjægget
nu vækkes Bondens Gaard,
mens Maanens fede Hage
paa Storkereden staar.
Dens krumme Skive truer
som selve Dødens Segl,
og Smeden agterude
han er saa haard en Negl.

I Trommehinden stinger
de jammerfulde Hvæl,
mens Gissebassen tinger
med Smeden om sin Sjæl.
Bag Tærskien Bryggerkarret
er hvælvet til Skafot,
og Kjædlens Dampe sætter
paa Per en graa Kalot.

Gud naade Gissebassen
alt i dens sidste Stund!
Nu lukker den sit Øje
og allersidst sin Mund.

Og alle Kjæder botler,
og Øsen gaar gesvindt,
og gennem løste Børster
henraser Kniven blindt.

Per Smed kan alting ordne,
han bærer Flæsket fram;
med Trøjærmet tørrer
han Munden til en Dram.
Han klinker, og han klukker
indvendig af sin Skjæmt,
og dog skal ingen sige,
at Pligten bliver glemt.

Med Fingermaal bestemmer
han Tykkelsen af Flæsk,
han læser Svinemaver,
som Præsten læser Græsk,
han kritisk Galden forsker,
og Aftægtsmandens Aar —
ja, selv Ufødtes Skjæbner
han ud af Milten spaar.

Og hele Huset lugter
af Lever og af Løg,
i Loftene det smælder
af Larm og Grydestøj,
den sorte Pølse dykker
i Kog som en Delfin,
og Dørens udjæmmer
de mest usmurte Hvin.

Og det blev Aftensilde
med Tøsne over Jord,
og det blev Pølsegilde
med Dramme over Bord.
Per Smed sad bred paa Bænken
med Pølsen for sin Haand
og sødede dens Skiver
med Viddet fra sin Aand.

Humøret gaar i Højden,
mens Drammene gaar ned.
Per Smed er nu fuldmødig,
enhver faar ren Besked!
Men Modet i hans Bringe
er intet Kriegermod,
og Blodet paa hans Klinge
er ikkun Griseblod.

27/8 1910.

H Ø S T M A R C H.

Vi kommer fra Dalenes Fred,
og Faner af Havren har vi med;
den skal Høstens Gjerning rande,
smykke vore Pigers Pande,
naar vi gaar gennem Landsbyens Led.

Vor Le faar nu Hvil for i Aar,
thi Klinte med Ax er lagt paa Baar,
alle Skræntens Bær er fundne,
alle Agrens Neg er bundne
og lagt ud paa de vældige Skaar.

Vi mejed vor Mark under Sang,
saa langt rækker Strygespaanens Klang,
naar blandt Havens Kaal den klinger,
man os Mjød og Kager bringer,
mens det dufter af Mynte over Vang.

Efteraar 1910.

E N J U L E G J Æ S T.

HAN kommer over Bakken med Rim i sit Skjæg,
hans Øjne spejder langt mod en hvidkaiket Væg;
af Prærie-Frosten saa ru er hans Kind;
til Danmark er han kommen med Juleskibet ind.